

XXIX. národní přehlídka amatérského divadla pro děti Rakovník 2010

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

**XXIX. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO DIVADLA PRO DĚTI
POPELKA RAKOVNÍK 2010**

Odborná porota národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti
Popelka Rakovník 2010 se rozhodla udělit tato

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

BARBOŘE HUBÍKOVÉ

za herecký výkon v roli Lišky v inscenaci Za hvězdou malého prince

DS PRKNO Veverská Bítýška

za hereckou složku inscenace Tři prasátka

JANU ZAPLETALOVI a RENATĚ ŠEBESTOVÉ

za scénografii v inscenaci Ostrov tet

ADAMU WICHOVI

za herecký výkon v roli Fabia v inscenaci Ostrov tet

DANIELU ŠIMKOVI

za herecký výkon v roli Ptáka Ohniváka v inscenaci Pták Ohnivák a liška Ryška

Odborná porota národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti
Popelka Rakovník 2010 se rozhodla udělit tyto

CENY:

MARTINU DĚDOCHOVI

za herecký výkon v roli Pračlovíčka v inscenaci O pračlovíčkově

DIVADLU TRAMTARIE OLOMOUC

za inscenaci O pračlovíčkově

DIVADLU ČERVIVEN SPgŠ Krnov

za objevnou dramaturgii v inscenaci Ostrov tet

ELIŠCE JUNKOVÉ ml.

za herecký výkon v roli Lišky Ryšky v inscenaci Pták Ohnivák a liška Ryška

MIROSLAVU KRÁLOVI

za scénografii v inscenaci Pták Ohnivák a liška Ryška

Odborná porota národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti
Popelka Rakovník 2010 se rozhodla do programu Jiráskova Hronova 2011

DOPORUČIT:

Inscenaci O PRAČLOVÍČKOVĚ divadla Tramtarie Olomouc

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

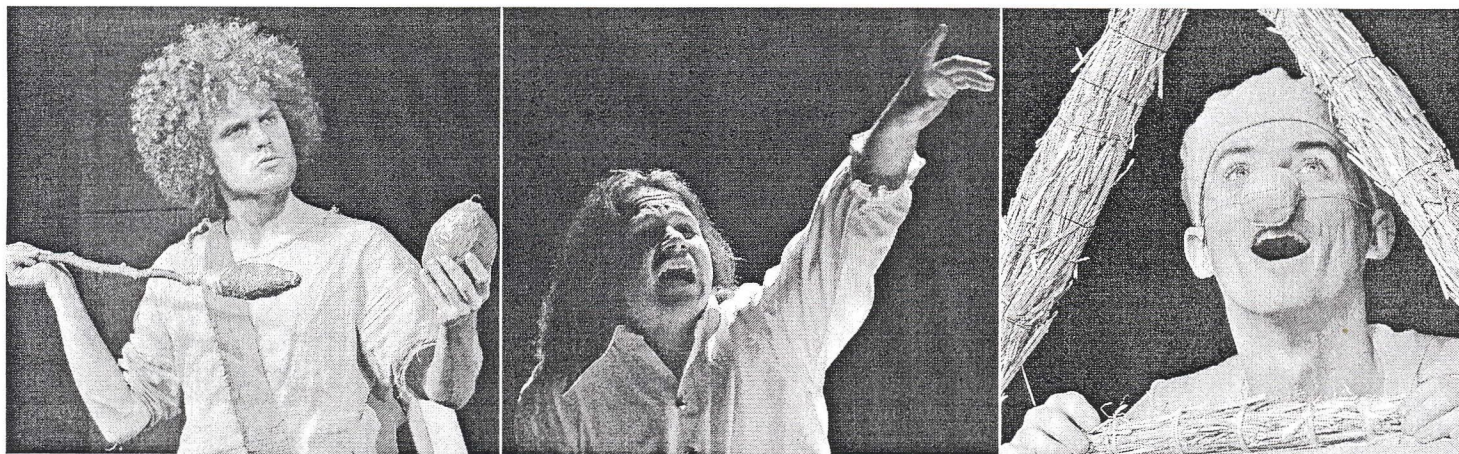
Po předlošské nebývale úrodné nadílce (připomeňme jen, že kromě nominované libické inscenace **Měla babka čtyři jabka** doporučila porota na Jiráskův Hronov hned další tři), nabrala v loňském roce rakovnická Popelka po kvalitativní stránce svůj obvyklý směr, který v zásadě letošní ročník jen potvrdil. Přitom nemůžeme v této souvislosti mluvit o nějakém zklamání či prohře, ale popravdě řečeno ani o mimořádném vítězství. XXIX. národní přehlídka amatérského činoherního divadla pro děti poskytl ve své soutěžní části jen

efektnější možná, ale rozhodně ne jednodušší. I zde (stejně jako v tzv. iluzivním či interpretačním divadle) platí, že základem veškerého jevištního dění jsou důkladné a přesně vybudované dramatické situace (i slovní) včetně jevištně realizovaných vztahů. Nejasné, místy i nevyvalčované a hlavně nedůsledné naplňování zvoleného inscenačního systému vidíme jako největší problém letošní přehlídky.

Škoda, že právě režijní složka značně pokulhává za dramaturgickou, která nám dělá již řadu let stále větší radost. Sou-

la v zásadě příjemně. Divadlo Tramtarie Olomouc se představilo hrou z vlastní dílny (byť inspirovanou televizním večerníčkem) **O pračlovíčkoví** z pera šéfa souboru a režiséra Vladislava Kracíka. Textová předloha přitom tvoří jen jakousi synopsi, základní osu pro rozehrávání situací, ve kterých pračlovíček objevuje svět kolem sebe, aby nakonec zjistil, že hlavní hodnotou života je přátelství a soužití s druhými lidmi. Režie důsledně vychází ze základního modelu, který zná divadlo od nepaměti, to jest, že „divák je chytřejší než postavy na jevišti“,

Druhým nováčkem po olomoucké Tramtarii byl na Popelce DS Šok ze Starého Města pod Sněžníkem, který se představil dramaturgií notoricky známé Exupéryho knihy **Malý princ** pod názvem **Za hvězdou malého prince** autorky Barbory Hubíkové (která byla rovněž režisérkou inscenace). Ta si zvolila jako hlavní téma své inscenace přátelství a jeho hledání. To zároveň vysvětluje, že je pro ni nejdůležitějším obrazem z bohaté Exupéryho předlohy setkání Malého prince s Liškou, kterým také celá inscenace končí. Bohužel je nut-

a jen pravdivý obraz současného stavu této divadelní oblasti. Letošní Popelka rovněž potvrdila výrazný trend několika posledních ročníků, a to příklon drtivé většiny vystupujících souborů k postupům a principům tzv. antiiluzivního divadla, kde hra, hravost již není jen prostředkem, ale stává se cílem, ústředním tématem, smyslem celkového inscenačního záměru, kde ono „jak“ je důležitější než „co“.

Na úskalí spojená s takovýmto způsobem jevištního vyjadřování jsme poměrně podrobně a důrazně upozorňovali během diskusí o jednotlivých soutěžních inscenacích (ostatně jsme se těmito problémy ne jednou zabývali již v minulosti). Zdá se, že pro řadu inscenátorů se jeví tyto postupy jako jednodušší a především efektnější.

bory se již dávno nespolehají jen na svůj archiv či na to, co jim nabídnou divadelní agentury. Naopak, vyhledávají neotřelé předlohy a usilují o svébytné autorské vyjádření, o které se pak mohou opřít v rovině tématu. Dokladem toho je i fakt, že ve všech šesti soutěžních inscenacích letošní přehlídky je autorský vklad tvůrců neoddiskutovatelný. A to ať se jedná o úpravu dramatického textu (**Pták Ohnivák a liška Ryška** – úprava Miroslav Král), dramaturgií (**Za hvězdou malého prince** – Barbora Hubíková, **Ostrov tet** – Petra Severinová) či původní text (**O pračlovíčkoví** – Vladislav Kracík, **Tři prasátka** – Jan Říha, **O rytíři Bojano-ví** – Bořivoj Švéda).

Inscenací původního textu také letošní Popelka začala. A zača-

neboť nejde o výsledek, který je předem znám, ale zejména o proces, jímž se k němu došlo. Tam, kde zmíněný proces vykazuje výsostné divadelní kvality, je inscenace nejpůsobivější. Tam, kde je jevištní ztvárnění redukováno na pouhý popis či ilustraci, se ztrácí potřebné divadelní napětí a celkové sdělení vyznívá banálně. Ve zvoleném principu tzv. divadla na divadle je velkým kladem inscenace herecké pojetí role Pračlovíčka v podání Martina Dědocha. Problémy inscenace vykazuje v důsledném režijním budování vztahů postav Psa, Kočky a Opice (posléze také „pračholky“) k hlavnímu představiteli, čímž se značně oslabuje zamýšlené ústřední téma. I přes zmíněné nedůslednosti v režijním vedení jsme byli svědky nadprůměrné inscenace.

no říci, že zmíněné téma nevyplývá organicky z jevištního dění, spíše si ho divák musí racionálně domýšlet, neboť v inscenaci absentují základní dramatické situace, které by mohly dané téma nést. Tím pádem postavy spíše hovoří než jednají a smysl jejich jevištní existence zůstává většinou zastřen.

Děj inscenace **Tři prasátka** je redukován jen na to nejnütnější a evidentně počítá s divákovou znalostí pohádkové předlohy a tuto znalost také využívá. Základní téma je výkladem zjemněno, vlk je vlastně „sympáček“, takže děti se ho nebojí, dokonce se s ním mohou i identifikovat a fandit mu. Zcela odpadá strach o život prasátek – nebo alespoň nevzniká na základě dění na jevišti. Vše je připraveno k tomu spíše si (opět) s pohádkou pohrávat než ji kauzálně vyprávět.

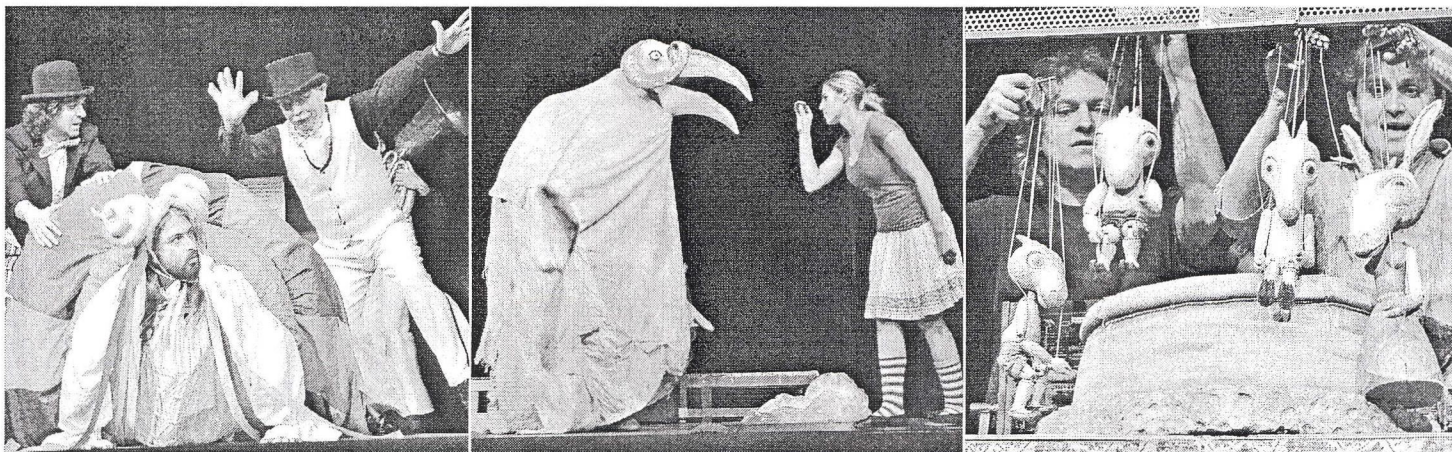
ODBORNÉ POROTY

Přesto se tak (opět) neděje důsledně, neboť režie střídá výrazové prostředky iluzivní s antiiluzivními a to bez zřetelného záměru (např. honičky vlka s jednotlivými prasátky, zboření domečků vlkem atd.). Jistota nedůslednosti jsme shledali také v komunikaci s dětským divákem, kterou aktéři po slibném začátku ne vždy zvládají (motiv vlkova vlezání do domečku komínem). Přes všechny výhrady lze říci, že DS Prkno z Verké Bítýšky nám nabídl příjemnou a svěží podívanou především díky sympatickému herectvímu projevu všech zúčastněných. Asi nejobjevnějším dramatur-

hého a skutečnou lásku. Jde o téma závažné, potřebné a ryze současné. Je škoda, že toto téma promlouvá spíše z literární předlohy, než ze samotné jevištní realizace. Absence dramatických situací, rozehrávání průběžných motivů a realizace vztahů mezi postavami činí inscenaci ve svém důsledku často monotónní a nevzrušivou, a to přes řadu znamenitých divadelních nápadů (hra s perspektivou, kostýmní řešení ostrovních tvorů, symbolická postava „lidu“ atd.). Zajímavý přínos (zejména po stránce dramaturgické) do diskuse o divadle

bilní s Jílkovou předlohou, v níž spíše dominuje Princova pouť a jeho vztah k Čekance. Postava Lišky Ryšky dominuje neratovické inscenaci i díky mimořádnému hereckému výkonu Elišky Junkové ml., která dokáže (bohužel jako jedna z mála) naplnit náročnou formu potřebným vnitřním obsahem včetně uvěřitelných motivací. Pohybovým projevem zaujme rovněž Daniel Šimek v roli Ptáka Ohniváka. Přehlídku pak uzavřel DS Bezgest Moravský Krumlov s inscenací **O rytíři Bojanovi** jejíž předloha pochází z pera člena souboru Bořivoje Švédy. Text

Jak již bylo výše řečeno – a jak vyplývá z reflexí jednotlivých soutěžních inscenací – letošní ročník rakovnické Popelky se do historie jistě nezapiše jako ten nejkvalitnější. Jedním dechem však musíme dodat, že jsme ani v jednom případě nezaznamenali vyložený propadák. Každá z předvedených inscenací nabídla alespoň v některé ze složek svěbytný přístup k amatérskému divadlu pro děti – i když žádná z nich ve svém celku nedosáhla takových parametrů, abychom ji jako odborná porota mohli s klidným svědomím nominovat na Jiráskův Hronov.

gickým počinem letošní Popelky bylo uvedení předlohy anglické spisovatelky Evy Ibbotsonové **Ostrov tet** v drammatizaci a režii Petry Severinové v podání souboru Červiven SPgŠ Krnov, dalšího nováčka přehlídky. Byl to zároveň první soubor, který se poctivě pokusil o interpretační divadlo, o divadlo, které si s tématem nepohrává, ale vykládá jej. Na jevišti ožívá v podání krnovských silný příběh o dvou dvanáctiletých dětech, kterým jejich rodiny nenabízejí žádné smysluplné podněty k životu ani dostatečné citové zázemí. Jednoho dne jsou obě děti odvezeny tetami z fiktivní pečovatelské agentury na fantazijní „ostrov tet“, kde poznávají nejen svět nespávaný konvencemi reality, ale i hodnoty dosud nepoznané jako je přátelství, zodpovědnost za dru-

pro děti a mládež. Jedinou výsostně iluzivní inscenací letošního ročníku Popelky byla inscenace Jílkovy adaptace známé Erbenovy pohádky Pták Ohnivák a liška Ryška v úpravě režiséra Miroslava Krále (jenž je také autorem výpravy a choreografie), kterou na přehlídce uvedla 1. neratovická divadelní společnost. Velmi ambiciózní projekt, který nepostrádá výrazný výtvarný a hudební gestus, je osobitou interpretací Jílkovy předlohy, kterou přetváří takřka k jakési jevištní básni (která vykazuje až baladické prvky). Ústřední postavou se zde stává Liška Ryška, nesoucí s sebou téma zklamané, leč sebeobětující lásky, která díky závěrečnému symbolickému obrazu odkazuje k věčnému koloběhu života. Základní otázkou ovšem je, zda-li je toto vnitřní téma kompati-

je víceméně anekdotou v tradici ladovských „pohádek naruby“ - bojácný princ zvítězí nad drakem a osvobodí princeznu de facto omylem, cesta k porážce svého strachu a obhájení náhodného vítězství, které mu otevře cestu k princezně, jej teprve čeká. I přes poměrně krátkou stopáž inscenace se však nemůžeme zbavit dojmu, že úderný vstupní nápad je zde dosti rozměňován a prodlužován hromaděním pro samu zápletku nedůležitých detailů. Sympatický „folkový muzikál“ zaujme drivem protagonistů a vtipnými loutkovými sekvencemi, troskotá však kromě nedotaženého textu na nesjednocené herecké stylizaci, která se bohužel příliš často uchyluje k „životně pravděpodobnému“ civilismu, jež anekdotě s ostrými konturami nesvědčí.

Na první pohled tak letošní Popelka značně připomínala přehlídku loňskou, kde se však alespoň jedna špičková inscenace objevila, a sice **Pohádky do kapsy** Ty-já-tru/BYLO NEBYLO Praha. Ta pak více než důstojně reprezentovala oblast činoherního divadla pro děti i na Jiráskově Hronově. Vloni jsme si postesklí, že nám bytostně schází v činoherním divadle pro děti inscenace, které preferují postupy tzv. iluzivního divadla, divadla, pro které je důležitý silný příběh a které je schopno divadelně pravdivě sdělit emoci, jež by nás zasáhla. Přes některé letošní slibné pokusy na tomto poli je třeba závěrem jednoduše říci, že toto čekání stále trvá. Bohužel pro nás i pro Popelku.

Milan Schejbal

POPELKA 2010

